

Capella de Sant Miquel

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Turó del castell
Alçada: 219

Coordenades:

Latitud: 41.64218
Longitud: 1.85839
UTM Est (X): 404926
UTM Nord (Y): 4610679

Classificació

Número de fitxa 08053 - 198
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XIV-XVI
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: No conserva la coberta.
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08052A0040004800000H
Fitxes associades:
[Castell](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dj., 08/06/2017 - 02:00

Descripció

A Castellbell i el Vilar, a la riba dreta del riu Llobregat s'aixeca el castell de Castellbell, documentat des de l'any 924. Una mica més avall, a la banda de llevant de la cinglera hi ha l'església parroquial de Sant Vicenç de Castellbell, esmentada l'any 1154. Al pati interior del castell, a la raonada que fa la cinglera al costat del breu pujador que ens acosta a la cisterna, hi ha les restes de la capella de Sant Miquel.

Encara que alguns dels seus vestigis poden fer-nos creure que estem davant d'una obra romànica, com veurem tot seguit, hem de pensar que ens trobem amb una senzilla construcció feta després de l'any 1371 i més possiblement als inicis del segle XVI, encara que sense poder-ne determinar una data exacta.

Observacions:

A les notes aparegudes a la Catalunya romànica, l'esmenten erròniament com a capella de "Sant Vicenç del castell de Castellbell", i amb els dubtes que ens planteja la seva adscripció a l'època de l'art romànic.

Història

Esmentada per primera vegada l'any 1154. Amb el pas del temps, sabem que el rector de la parròquia de Sant Vicenç de Castellbell tenia jurisdicció sobre un ampli territori, incloses les esglésies de Santa Maria del Vilar, Sant Cristòfol, Sant Jaume de Castellbell o de Marganell, Sant Miquel del castell de Castellbell, el santuari de la Mare de Déu de Castellet, Sant Vicenç de Castellet, Sant Pere de Vallhonesta i Sant Jaume de l'Erm o de Vallhonesta.

Gràcies al testament de Margarida Calvet, esposa de Jaumot Desfar, senyor de Castellbell, del 15 de juliol de 1371, sabem que aleshores es projectava la construcció de la capella castellerà de Sant Miquel al mateix cingle del castell. El document diu que Margarida era filla del difunt Pere Calvet, ciutadà de Barcelona, i que feia un seguit de deixes monetàries a les esglésies del terme de Castellbell i el Vilar. Margarida nomenà hereu universal el seu fill Gabriel Desfar, després el seu germà petit Jaume i després el pòstum.

La senyora de Castellbell, Margarida Calvet, feia tanmateix una donació de tres-cents sous censals anuals de manera perpètua per a mantenir un benifet sota l'advocació de santa Maria que s'establí a la capella que es construiria al castell de Castellbell. Aquella quantitat seria aportada pels censos que s'anirien cobrant cada any dels pagesos que treballaven als masos Brunet, Plaià, Serra, Puig, Oller, Tàpies, Pedrevós, Carner, Sala, Abadals i Calsina inferior, és a dir sobre els masos principals de la parròquia de Sant Vicenç de Castellbell. Els homes i les dones d'aquells masos estarien obligats a retre homenatge al capellà que ostentés aquell benefici eclesiàstic. Tanmateix, Margarida ordenà al seu marit Jaume Desfar i els seus successors que fecin construir un altar dedicat a santa Maria a la mateixa capella que construirien dins del castell i prohibí al capellà que no cobrés res més als pagesos dels tres-cents sous estipulats.

Fem un important salt cronològic per dir que al senyor Miquel de Maçanet el succeí el seu germà petit, Berenguer Francesc de Maçanet, casat l'any 1511 amb Elisabet Joana Marcel de Camporrells, filla del senyor de Cabrera d'Anoia. Berenguer Francesc morí a causa de la pesta l'any 1530 i, entre les moltes deixes que va deixar escrites en el seu testament, del 25 de gener, ordenà que es celebressin misses per la seva ànima a totes les esglésies del terme, entre les quals destacarem les cinc misses que caldria celebrar "en la capella de Sant Miquel": "Item vull que sien celebrades per anima mia e altres damunt dites ço es en la capella de la Verge Maria del Vilar deu misses y en la capella de Sant Viçens deu misses e en la capella de Sant Miquel sinch mises y en la capella de Sant Jaume sinch misses y en la capella de Sant Cristofol altres deu misses les quals capelles son en lo terme de dit Castellbell e vull que per caritat de quiscuna de les dites misses sien donats dotse dines les quals sien celebrades per lo prevere que ma muller volra y si lo rector y contradeye vull dites misses sien celebrades en les esglesies hermitanes o en la sglesia de Sant Miquel dins lo dit castell a tota coneguda de dita muller mia".

Bibliografia

- Catalunya romànica. Bages. Volum XI. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1984, pàg. 179
- Col·lectiu El Brogit. (1983). L'agrupació de Bastoners de Castellbell i el Vilar; dins El Brogit. Periòdic informatiu de Castellbell i El Vilar. Febrer 1983, 37, pp. 6
- FRONTERA, Genís i DEVANT, Jèssica (2004). Castellbell i el Vilar. Història i memòria gràfica. Castellbell i el Vilar: El Brogit.
- VALLS I PUEYO, Joan (2011) Història de Castellbell i el Vilar, el mirador de Montserrat. Castellbell i el Vilar, pp. 53.
- VALLS I PUEYO, Joan (2011) La capella de Sant Miquel del castell de Castellbell i el Vilar; dins El Brogit. Periòdic informatiu de Castellbell i El Vilar; 406, desembre de 2015, pp8-9.

